

طلاق، توافقی در 3 سوت!

در دنیای امروز به راحتی زوج های جوان پس از دعوا برسر یک موضوع پیش پافتاده توافق می کنند که جدا شوند و متأسفانه این امر در زمانی بسیار کوتاه انجام می شود.

در دنیای امروز به راحتی زوج های جوان پس از دعوا برسر یک موضوع پیش پافتاده توافق می کنند که جدا شوند و متأسفانه این امر در زمانی بسیار کوتاه انجام می شود.

به گزارش سلامت نیوز، روزنامه اطلاعات نوشت: امروز آمار بالای طلاق های توافقی نگران کننده است، چرا که در جامعه اسلامی، خانواده نهادی ارزشمند برای رسیدن به آرامش، تربیت فرزندان و رشد و شکوفایی است و از هم پاشیدن آن، از فروپاشی ارزش های اجتماعی و تربیتی جامعه حکایت دارد.

پشیمانی های بی سود در طلاق های توافقی

فرشته روح افزا معاون شورای فرهنگی زنان کشور از روند آسان طلاق های توافقی در دادگاه ها انتقاد می کند و می گوید: یکی از مشکلات طلاق های توافقی این است که در این گونه طلاق ها، زوجین خانواده ها را مطلع نمی کنند و خانواده و بستگان وقتی متوجه ماجرا می شوند که کار تمام شده است و از اینرو پادرمیانی برای حل مشکل دیگر فایده ای ندارد.

وی می افزاید: نکته جالب اینجاست که بسیاری از زوجین بعد از طلاق توافقی، پشیمان می شوند، چون این کار می تواند در پی یک عصبانیت یا موارد جزئی دیگر صورت گیرد که دو طرف به عواقب آن فکر نکرده باشند، اما متأسفانه وقتی طلاق انجام شد بازگشت زوجین به زندگی مشترک، سخت تر می شود.

معاون شورای فرهنگی زنان کشور با اشاره به روند آسان طلاق های توافقی در دادگاه ها، اضافه می کند: برای طلاق توافقی زوجین حتی در یک نیمه روز هم می توانند با یک مرخصی ساعتی از هم طلاق بگیرند؛ حال آن که آسان شدن طلاق های توافقی موضوع مهم و خطرناکی است که نمایندگان مجلس و مسئولان مربوطه باید فکری برای آن کنند.

روح افزا یادآور می شود: با این آسان شدن طلاق، قبح آن نیز به راحتی ریخته شده است، چه بسا زمانی که ما برای خرید یک لباس می گذاریم، از زمانی که به همه مراحل انجام یک طلاق توافقی اختصاص می یابد بیشتر است، یعنی ممکن است ما یکی دو روز برای خرید کفش و لباس وقت بگذاریم و بگردیم، ولی این طوری یک زندگی مشترک که با هزاران زحمت آغاز شده است، به راحتی پایان می یابد و بسیاری از افراد تحت تاثیر یک تصمیم غلط قرار می گیرند.

وی با بیان اینکه در این روش آسان، زشتی و بدی طلاق توافقی به چشم نمی آید و این کار به صورت یک امر عادی و در جامعه مطرح می شود که آسیب های زیادی به بار می آورد، تاکید می کند: آمار نشان می دهد در میان طلاق های صورت گرفته در کشور، آمار طلاق های توافقی بالاترین است که یک خطر بزرگ برای جامعه به حساب می آید.

نگرانی جامعه

حجت الاسلام والمسلمین امرالله گیوی نهاوندی - محقق و استاد حوزه تعلیم و تربیت و امور زنان و خانواده با بیان اینکه ایران در زمینه پدیده طلاق توافقی نایب قهرمان دنیا شده است، می افزاید، سال گذشته در هر ساعت 19 طلاق در کشور ثبت شد که یعنی 38 زن و شوهر در ساعت از هم جدا شدند که آمار نگران کننده ای است.

به گفته وی، در گلستان که استانی مرزی با کمتر از 2 میلیون نفر جمعیت با 29 شهر و 1000 روستا است، در سال گذشته نسبت به سال 1392 ازدواج 7.8 درصد کاهش و طلاق 5.2 درصد افزایش یافته است.

وی می افزاید: هر طلاق با خود 70 آسیب اجتماعی وارد جامعه می کند و با این که آمار رسمی طلاق خطرناک است، اما خطرناک تر از آن، آمار طلاق های عاطفی است. زیرا در این طلاق ها زوجین به دادگاه مراجعه نمی کنند، رسماً از هم جدا نمی شوند و صرفاً همدیگر را تحمل می کنند که به آن طلاق خاموش و زرد هم گفته می شود و آمار آن از آمار طلاق های رسمی در کشور بیشتر است.

نهادندی با طرح این پرسش که برای شیرین سازی زندگی مشترک زن و مرد باید چه قدم هایی بردارند. می افزاید: احترام متقابل یکی از این گام ها است که مصادیق آن نیز صدا کردن زن و شوهر با اسم کوچک و همراه با کلمات محبت آمیز، مشورت کردن های متقابل، سلام کردن و تشکر از همسر است. احترام به زن در نگاه اسلام، احترام به خداست و در دستورات دینی ما احترام مرد به زن بیشتر مورد تاکید قرار گرفته است.

اصلاح ذات البین همسران

زن جوانی در دادگاه خانواده با بیان اینکه از دعوا با همسر خسته شده ام، به قاضی پرونده اش گفته است: شوهرم مرتب به دنبال دعوا با من است و هر اتفاقی می افتد، یک جنگ بزرگ به راه می اندازد. هر شب موضوعی را بهانه می سازد و با من جر و بحث می کند. او یک جنگجو است و سرش برای دعوا درد می کند.

باور کنید حتی کوچکترین و بی اهمیت ترین موضوع در زندگی مان به دلیل رفتارهای شوهرم تبدیل به یک دعوای بزرگ و حل نشدنی می شود. آنقدر با شوهرم دعوا کرده ام که دیگر حتی سر بزرگترین موضوعات هم حوصله جر و بحث با او را ندارم!

محمد علی موسوی عضو کمیسیون قضایی مجلس شورای اسلامی یکی از علل افزایش طلاق را وجود پرونده های زیاد در دستگاه قضا می داند و می افزاید: قضات به دلیل ازدیاد پرونده ها و ارائه بیان کار به مسئولان بالاتر، هرچه زودتر تمایل دارند تا پرونده ها را ببندند و از اینرو تلاش زیادی برای اصلاح ذات البین و از میان بردن کینه و نفرت زوجین به عمل نمی آورند. دادگاه ها نباید در موضوع طلاق، شتاب داشته باشند و با این عنوان که طلاق توافقی است، در اولین جلسه مجوز آن را صادر کنند.

وی یکی از راهکارها را ارجاع این گونه موضوع ها به شوراهای حل اختلاف می داند و می گوید: همان گونه که از نام شوراهای حل اختلاف بر می آید، وظیفه و فلسفه وجودی آن ها اصلاح ذات البین و سازش طرفین است، نه اینکه حکم صادر کند، و البته در مواردی نیز اجازه صدور حکم طلاق را دارند.

جای خالی مشاوره

سیدحسن موسوی چلک رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران درباره دلایل طلاق و راهکار های کاهش آن می گوید: در این باره باید بگویم که مشاوره می تواند در تمامی مراحل زندگی راهگشا باشد و حتی در دادگاه های خانواده، مشاوران می توانند با راهنمایی هایشان، مانع از طلاق شوند. گاهی در دادگاه های خانواده شاهد طلاق های توافقی هستیم که امروز به یک معضل تبدیل شده است و همه از کنارش به راحتی می گذرند و برای رسیدن به طلاق این راه را انتخاب می کنند تا بدون نزاع و بدون مخالفت ها جدا شوند، ولی طلاق در جامعه دینی ما نباید به این شکل باشد، بلکه قوانین در این خصوص باید سختگیرانه عمل کند.

او بایان این که ارائه آموزش های جنسی به طرفین در استحکام زندگی مشترک شان بسیار مؤثر است، می افزاید: نباید به موضوع طلاق به صورت جزیره ای نگاه کرد. همچنین باید مشاوره قبل، حین و بعد از ازدواج را جدی گرفت تا مشاوران در راستای شناسایی اخلاق زن و مرد و آگاه، شدن آنان، در خصوص زندگی هدایتگرشان باشند.

این جامعه شناس با بیان این که فرهنگ مشاوره در جامعه ما کم رنگ است، اضافه می کند: دسترسی مردم به خدمات مشاوره می تواند در کاهش طلاق مؤثر باشد و مشاوران نیز باید تحصیل کرده و آگاه به مسائل باشند.

موسوی چلک می گوید: به نظر من هر خانواده باید یک مشاوره داشته باشد. حتماً نباید مشاوران تنها مشاور باشند، بلکه مددکاران اجتماعی و روانشناسان نیز در این زمینه می توانند به کار گرفته شوند.

موسی غضنفرآبادی دیگر عضو کمیسیون قضایی مجلس شورای اسلامی هم با بیان اینکه باید برای پیشگیری از طلاق از بزرگان دو طرف استفاده کرد و مساعی دادگاه ها این باشد که مشکلات و گره ها را حل کنند، می افزاید: علت درست انجام نشدن

مشاوره ها در طلاق های توافقی، این است که مشاوران می گویند چون طلاق توافقی است و طرفین به این نتیجه رسیده اند که دیگر راه بازگشتی ندارند، دیگر کاری نمی توان کرد. ولی مشاوران نباید به این حرف ها توجه کنند، بلکه باید کار خود را انجام دهند و دادگاه نیز به وظایف شان عمل کنند و به صرف اینکه طلاق توافقی است، مشاوره در جلسه اول پایان نیابد.

بهانه هایی برای جدایی

زن جوان صرفاً به دلیل اینکه با عروس قبلی خانواده مقایسه می شد، از همسرش طلاق توافقی گرفت. این زن به قاضی پرونده اش گفت: زن دوم همسرم هستم، اما از وقتی با او ازدواج کرده ام، مادرشوهرم مرتب مرا با عروس سابق اش مقایسه کرده و تلاش هایم برای تغییر رفتار او بی اثر بوده است. همسرم هم نتوانسته است رفتارمادرش را درست کند و به همین دلیل تصمیم به طلاق توافقی گرفته ایم.

در موردی دیگر، مرد جوان به این دلیل که همسرش ماهیانه 2 میلیون تومان پول از او می خواست، درخواست طلاق کرد و به قاضی پرونده اش گفت: هیچ وقت دوست نداشتم همسرم بیرون از خانه کار کند. او هم پذیرفت و قول داد که هیچ وقت بیرون از خانه کار نکند. اما حالا پس از چند ماه زندگی می گوید باید ماهی 2 میلیون تومان به او پول بدهم تا سرکار نرود. من از کجا بیاورم که علاوه بر هزینه های زندگی، 2 میلیون تومان پول به حسابش بریزم؟ او زندگی را سر این موضوع برایم جهنم کرده است و برای همین تصمیم به جدایی گرفته ام. همسراین مرد هم در بیان دلایل خود برای طلاق به قاضی گفت: شوهرم درآمد خوبی دارد، ولی حاضر به خرجی دادن نیست و من هم نمی توانم مدام دستم را جلوی او دراز کنم!

آمار طلاق های توافقی

عباس پوریانی رئیس کل دادگاه های عمومی و انقلاب تهران با اشاره به ابراز نگرانی مقام معظم رهبری از رواج طلاق های توافقی در جامعه می گوید: بسیاری از افراد هدف از ازدواج را فراموش کرده اند و این در حالی است که باید قبل از ازدواج با مشاوران خانواده به این حقیقت دست یابند که ازدواج انتخاب یک همراه برای یک عمر زندگی است.

او با برشمردن عواقب منفی تماشای برنامه های ماهواره در خانواده ها می افزاید: امروز ماهواره ها و فضای مجازی در افزایش طلاق بویژه طلاق های توافقی بی تقصیر نیستند و در واقع از طریق ابزار ماهواره، طلاق توافقی و فرهنگ غربی در میان زوجین رواج پیدا می کند. البته عدم آگاهی، کم بودن شناخت قبل از ازدواج زوجین از یکدیگر، اعتیاد به مواد مخدر، بالا رفتن سطح توقعات و پایین آمدن سطح تحمل زوج های جوان و مهارت های زندگی، از مهم ترین دلایل طلاق های توافقی است.

رئیس دادگاه های عمومی و انقلاب تهران با بیان آماری اعلام می دارد: طلاق توافقی با 27 هزار و 320 فقره پرونده، در صدر دعاوی مجتمع های خانواده شهر تهران در سال گذشته بوده و مطالبه مهریه با 16 هزار و 228 فقره و طلاق به تقاضای زوجه با 10 هزار و 180 فقره بیشترین پرونده های مربوط به دعاوی خانوادگی را شامل شده است.

بحران پنهان طلاق توافقی

مهدی عامری کارشناس ارشد علوم اجتماعی با اشاره به اینکه امروزه برای جدایی دیگر نیازی به پوشیدن کفش های آهنین نیست، می گوید: طلاق توافقی یکی از بحران های تازه خانواده های ایرانی و از آسیب های اجتماعی رو به گسترش است. ما در قانون موردی به نام طلاق توافقی نداریم و در واقع «طلاق توافقی» محصول ابتکار زنانی است که در برخورد با نواقص قانون مردسالار، آن را به وجود آورده اند. در قانون طلاق به نام «خلع» داریم. در طلاق خلع زن به واسطه کراهتی که از مرد دارد، باید مالی کمتر، معادل یا بیشتر از مهریه خود را به مرد بدهد تا او را راضی به طلاق کند. در قضات دادگاه ها «طلاق توافقی» را به لحاظ قانونی با مواد مربوط به «خلع» توجیه می کنند.

در طلاق توافقی زن و مرد توافق می کنند از یکدیگر جدا شوند و این توافق در حکم دادگاه ثبت می شود و ضمانت اجرای قانونی پیدا می کند، ولی از آنجا که زنان هیچ حربه ای برای راضی کردن همسر خود برای جدایی ندارند و مطابق با ماده 1133 قانون مدنی حق طلاق با مرد است و مرد هر وقت که بخواهد می تواند همسر خود را طلاق دهد، زنان معمولاً همه حقوق مالی خود را می بخشند تا بتوانند همسرشان را برای جدایی و طلاق راضی کنند.

مراحل طلاق توافقی

برای گرفتن طلاق توافقی، زن و شوهر باید به همراه شناسنامه و عقد نامه به دادگاه بروند و فرم درخواست را پر و همه موارد و

مسائل مانند حضانت فرزند و ملاقات او و امور مالی مانند مهریه، جهیزیه و نفقه را مشخص کنند و پس از تقدیم دادخواست طبق روال معمول، دادگاه به آنان تکلیف می کند هریک از زوجین داوری از میان بستگان شان معرفی کنند که باید با زوجین مذاکره و سعی در مصالحه کنند. اگر داوران به نتیجه نرسیدند، گزارش خود را به دادگاه می دهند و دادگاه نیز براساس توافق زوجین گواهی عدم امکان سازش صادر می کند و آنان می توانند با ارائه گواهی به دفترخانه طلاق، صیغه طلاق را جاری و ثبت کنند.

گواهی عدم امکان سازش به مدت 3 ماه اعتبار دارد، یعنی اگر زوجین ظرف 3 ماه آن را اجرا نکردند، دیگر اعتباری ندارد. شوراها حل اختلاف درخصوص اختلافات خانوادگی با توجه به تقاضای طرفین می توانند برای اصلاح ذات البین دخالت کنند، در حالی که در طلاق توافقی افراد معمولاً پیش از درخواست طلاق صحبت کرده اند و به توافق رسیده اند و اگر باز هم علاقه داشته باشند که جلساتی برای سازش و مذاکره بگذارند، بالطبع به شوراها حل اختلاف که فرصت دوباره ای برای سازش فراهم می کنند، ارجاع می شوند.

مهم ترین علل طلاق

تحقیقات دکتر باقر ساروخانی استاد جامعه شناسی دانشگاه تهران درباره طلاق توافقی نشان می دهد، زوجین هرکدام دلایلی برای طلاق توافقی دارند که می تواند طرفین را مجاب به جدایی کند. در طلاق توافقی، زنان مهم ترین دلایل خود را برای طلاق، فحاشی و ضرب و شتم شوهر، دخالت خانواده شوهر، خیانت شوهر، داشتن اختلاف نظرهای فرهنگی، اختلاف سنی زیاد، ازدواج تحمیلی و نداشتن آشنایی کافی قبل از ازدواج برشمرده اند.

در مقابل مردان نیز مهم ترین دلایل خود را برای جدایی به این صورت بیان کرده اند: علاقه نداشتن به زن، اقدامات خودسرانه زن، بدبینی به زن، تمکین نکردن و ناسازگاری زن، پایبند نبودن به اصول اخلاقی، نداشتن تفاهم، توقعات بیجای زن، بی اعتمادی نسبت به شوهر و رفتارهای نامعقول زن.

دکتر ساروخانی تأکید می کند: علاوه بر زوجین، در این تحقیق مشاوران خانواده نیز مهم ترین دلایل زنان را برای طلاق، ناسازگاری، تنفر از شوهر، توجه نکردن شوهر به خواست ها و توقعات همسر، دخالت خانواده شوهر، عدم تحمل شوهر و لجبازی های او برشمرده اند و در مقابل مشاوران دلایل مردان را برای جدایی به این صورت بیان کرده اند: استقلال نداشتن زن (وابستگی به خانواده)، علاقه نداشتن به همسر، دخالت اطرافیان و ناآگاهانه بودن ازدواج.

خوش رفتاری با همسر

آیت الله استادی عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با بیان این که اجرای احکام اسلامی باید همراه با رعایت اخلاق اسلامی باشد، اضافه می کند: در احکام اسلامی مواردی برای طلاق زنان قرار داده شده است، و در عین حال در آیات و روایات بسیاری به سازگاری و خوش رفتاری با همسران سفارش شده است، و از اینرو برخی از مردان نباید از این احکام سوء استفاده کنند.

این استاد حوزه علمیه قم تأکید دارد: اسلام حکم طلاق را برای زمانی که هیچ راهی وجود نداشته باشد، قرار داده است؛ نه این که با کوچک ترین مشکل و اختلاف، دم از طلاق و جدایی زده شود.